

Pregó de festes de la Fatarella

Carme Descarrega

Els pregons de les festes majors als pobles de la nostra comarca inauguren els actes d'aquestes celebracions, encapçalant el programa, i per fer-los les autoritats municipals solen escollir un personatge escaient amb el tarannà de tota la gent del poble que gaudeixen la festa major. Enguany a la Fatarella ha estat nomenada pregonera Carme Descarrega i Ruana, activa col·laboradora del Centre d'Estudis de la Terra Alta des de la seva fundació. Per l'interès d'aquest pregó dedicat en homenatge i agraïment a les dones de la Fatarella el C.E.T.A. ens en volem fer ressò per tal d'encoratjar futures pregoneres de la nostra comarca.

PREGÓ DE FESTES

Sr. Alcalde, membres del consistori, Pubilla, Damisel·les, amigues, amics, veïnes i veïns que sou avui aquí, molt bona nit a tothom.

Permeteu-me d'entrada agrair de manera especial la invitació que m'heu fet d'ésser la pregonera de la festa major i felicitar a l'Alba per la seva recent elecció com a pubilla comarcal.

No va deixar de ser per a mi una sorpresa quan me van dir de fer el pregó de les festes major del meu poble. Mai en tota una pila d'anys quan he participat als pastorets, representacions teatrals a l'escola i grups d'activitats al poble m'havia adreçat a tant públic i això imposa. Sempre he vist que aquests parlaments els fan personalitats i jo simplement em considero una veïna més del poble.

Després del primer "susto", el següent, un cop mentalitzada positivament per fer-ho, és saber de què us parlaré, i penses, però jo que els puc explicar als meus veïns i veïnes de la Fatarella?

El cas és que vaig acceptar i no vull ser protagonista de res, en qualsevol cas, sí que accepto ser una mena d'excusa per justificar una reunió de conciutadans, d'amigues i amics que són o se senten de la Fatarella, disposats a celebrar la vespra de la festa major d'aquest any 2006.

Parlar d'allò que més conec per la meua activitat professional: la renda, l'IVA, les bases imposables, les deduccions familiars i un llarg etc... no s'escau massa en un pregó de la festa major.

Perquè la festa és justament una aturada un cop a l'any, en la que el poble deixa d'anar cadascú a la seva, deixa de banda els maldecaps de la feina, els problemes i la rutina de cada dia, per reunir-se, per viure la festa, en definitiva per fer poble i per ser poble, aquest poble i no un altre.

Després de molts dubtes em vaig decidir a parlar i fer unes breus pinzellades, per no cansar i avorir a ningú, sobre el tema del paper de la dona en el poble i el món rural.

No espereu doncs una dissertació poètica, ni una descripció de la vostra història que tots la sabeu més bé que jo, ni un discurs polític perquè no és ni el moment ni jo en sóc la persona més indicada.

Voldria que aquest pregó d'avui fos un acte d'homenatge i agraïment.

Homenatge per a tots aquells que ens han precedit, i que amb el seu saber i la seva vida ens han portat a la realitat actual, agraïment per tot el bagatge de cultura i vivències que ens han fet arribar.

Entrant en el tema que us he proposat, voldria parlar de les dones pertanyents a la generació de les nostres mares i àvies, que van haver de treballar i viure en temps molt durs, duent a terme les feines de la llar, els treballs al camp compartint amb la seva família la recol·lecció de les collites, en condicions climatològiques molt dures: fred, calor, vent... L'educació dels fills i la cura de la gent gran de la casa: sogres i pares en una època fosca i gris: guerra, post-guerra, racionament, pobresa, manca de llibertats individuals i col·lectives, preparació i educació molt escassa.

Les dones d'aquesta època van ser la mà d'obra complementària i ignorada per les explotacions agràries, l'economista de la família

fent “filigranes” amb els ingressos, despeses i estalvi procedents dels productes del camp, l'assistent social de la gent gran, la infermera que va cuidar i guarir tota la família, la guarderia i educadora dels seus fills, l'antropòloga que va mantenir, restaurar i modernitzar les tradicions, festes, religió i cultura... la pastissera que feia el pa i les coques per a les grans celebracions, la ramadera que criava animals per poder subsistir, la cuinera del gran restaurant, que amb productes molt limitats, els collits en els nostres camps de secà, va alimentar i va fer grans a totes uns generacions que avui són presents aquí.

La dona té un tacte especial per acollir, per acaronar, per preparar i pensar tots aquells requisits de cuina, per adornar la casa, engalanar-se amb el seu vestit més nou i somriure perquè per tot es respiri aquell olor amarat de festa i la vida sigui una mica millor.

Moltes d'aquestes dones han expressat amb raó que han cuidat dels seus avantpassats, després i a la vegada dels seus fills i una vegada acabada aquesta tasca i disposades a gaudir del seu temps, de les netes i nets que han nascut, amb una immensa capacitat de sacrifici i d'adaptació als canvis.

En definitiva la meua admiració, agraïment i homenatge a totes aquestes dones.

Aquesta feina callada, a vegades no agraïda i sempre no pagada, és la que ens ha permès arribar a la realitat actual, en la que no m'estendré massa perquè és de totes i tots coneguda:

-Incorporació de la dona al món del treball “remunerat”, i moltes vegades en les mateixes condicions que els homes, més mal pagades, conciliació de la vida familiar amb la professional i laboral, manca de llocs de treball per a les dones, tota la problemàtica de la violència domèstica que arriba fins i tot a l'agressió física, psicològica o de qualsevol altre tipus, l'assetjament sexual i laboral.

-Participació de la dona en tots els àmbits polítics, econòmics, de l'educació, socials, culturals i de tota mena en l'estructura del poble, amb molts d'exemples: ajuntament, cooperativa agrícola, associació contra el càncer, puntaires, parxís, casal, AMPA, jubilades, coral, fundació, associació de joves, cabana, teatre, etc... Tot això integrat en el que avui s'anomena món rural.

El rol de les dones ha evolucionat molt en els darrer anys, com a conseqüència dels canvis, s'ha aconseguit molt en relativament molt poc temps. Això no vol dir que no hi hagin encara moltes mancances, especialment a nivell dels pobles on per motiu de la llunyania, de comunicacions, de quantitat de vots en relació a les ciutats, d'inversions no rendibles, de pèrdua i envelliment de la població, no són un lloc prioritari per al lluitament polític.

Per tant, és fonamental la participació de les dones del poble en la presa de decisions per tal d'eliminar desequilibris. Aquesta participació dóna força a la democràcia i permet assolit una

millora de la qualitat de vida de tothom.

Anomenar les dones, dir les diferències sense por, permetrà que puguem entendre, recordar i agrair tot el que van fer i fan les dones d'avui, i propiciarà que es tinguin en compte les del futur: les del futur representades avui aquí dalt a l'escenari per les pubilles i damisel·les de la nostra festa, una generació de dones joves, més altes, mes guapes i més preparades que representen l'esperançador futur. Hereves de les noves tecnologies, d'una educació diferent, una major llibertat en tots els àmbits, més igualtat d'oportunitats, millores socials i polítiques, tot plegat no vol dir que ho tinguin més fàcil, ja que encara persisteixen moltes dificultats com són: la precarietat laboral, sous escassos, més competència per un mateix lloc de treball, globalització econòmica amb la deslocalització i trasllat d'empreses, del qual al nostre poble en tenim un exemple ben recent, mòbing, contractes "basura" etc... problemes antics i nous per al segle XXI.

Però repassant mentalment el trànsit de l'època passada a l'actual hem avançat moltíssim i continuarem lluitant i treballant per aconseguir més en el futur.

El treball de les dones al món rural es caracteritza per la permanència, la disponibilitat i la pluriocupació. Predomina la sensació que el treball de les dones fora de la llar és una mesura per completar els ingressos de la unitat familiar, o com una simple ajuda a l'activitat dels homes. La manca d'oportunitats que ens ofereix el món rural a les dones i especialment a les dones joves, fa que aquestes optin per una emigració cap a la ciutat, la formació acadèmica sovint és un camí de no retorn al poble.

Malgrat això, i que s'observen alguns canvis significatius com és l'accés de les dones al món empresarial, liderant un projecte propi en activitats com el turisme rural, la restauració, empreses de serveis a la comunitat, tallers de confecció i petit comerç... que cal protegir, ampliar i millorar des de tots els àmbits, ja que constitueixen el principal capital humà disponible per el desenvolupament dels pobles.

Les dones són la garantia d'arrelament de la població al territori, i per tant tenim un pes importantíssim en el tan anomenat re-equilibri territorial, en la dinamització de l'economia i de la societat rural on ens trobem immerses.

Ens cal assumir a tots que és necessari modificar la realitat social existent, per crear el

canvi en el paper que hem de desenvolupar les dones en el món rural, i dur-ho a la pràctica no només dins de cadascú sinó en els pobles que projectem, les llars que construïm i les societats que dissenyem.

És a dir, tenir tot el dret a somiar el que podria ser possible, però amb els ulls oberts i les ments alerta.

Sempre hem estat un poble capdavanter i un exemple pels altres, també en aquest tema de la participació de les dones s'han tingut en compte les nostres paraules, idees i iniciatives, de lo qual allà on he anat o estat, sempre me n'he sentit orgullosa, dient que sóc de la Fatarella.

Per acabar i no fer-me massa pesada us diré que us he enganyat una mica perquè he dit que no seria un discurs poètic i voldria acabar amb el fragment d'un poema de Miquel Martí i Pol, anomenat "MEDITACIÓ ÚLTIMA", que diu el següent:

*Ara és l'hora de dir que el poble persisteix
en les paraules que inventem cada dia,
en la gent que estimem
i en la gent que odiem,
en la rutina de la feina
i en la rutina de la muller i dels fills.
Ara és l'hora de dir,
ara és l'hora de recordar que el poble persisteix
en tots nosaltres,
en cada un de nosaltres,
i que tot allò que hem fet
i tot allò que hem desitjat
és l'essència del poble
indestructible.*

En qualsevol cas com que les paraules se les endú el vent, el que sí em toca fer com a pregonera és acabar com assenyala el ritual, i expressar un desig que per sobre tot el que ens diferencia i separa, totes i tots fem poble, a que siguem poble, sempre...

I fer una invitació a que tots i totes col·laborem, participem i gaudim d'una molt bona festa major amb pau i joia.

Moltes gràcies.

Visca la Fatarella i visca la festa major!!!